
GARBA
OPISSO

Cada ovella en son corral

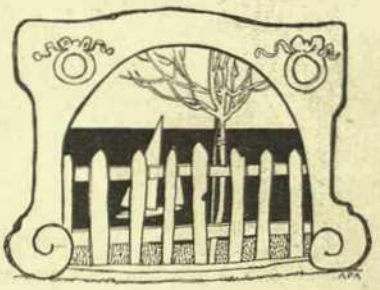

QUAN jo era petit, els díes de mal temps, aixís que'l cel s'omplía de nuvolades sinistres, esclatava'l llamp, roncava imponent el tro feixuch y l'huracà xiulava impetuós y desencadenat, la meva mare'm feya resar una oració pels pobres navegants que, abandonats allà, en la magestuosa amplitut dels mars, sens altre rasser que l'insegura y movediça nau, feyen camí desamparats, a la cega mercè dels elements indomables. Resàvem a la Verge dels Desamparats, que jo havía vist tant en els altars, tenint a sos peus aquell barquet de fira, de banderoles recaragolades, carcaça polsosa, pals prims y desllustrats, en els que'ls cordills s'hi veyen ja trencats y arronçats com cordes de guitarra vella... Y jo, resava pels desamparats desde ma cambra, protegit pel dolç escalf del amor maternal, animat per la companyía que fan les mortes parets, quan el mal temps regna en el cel y la terra.

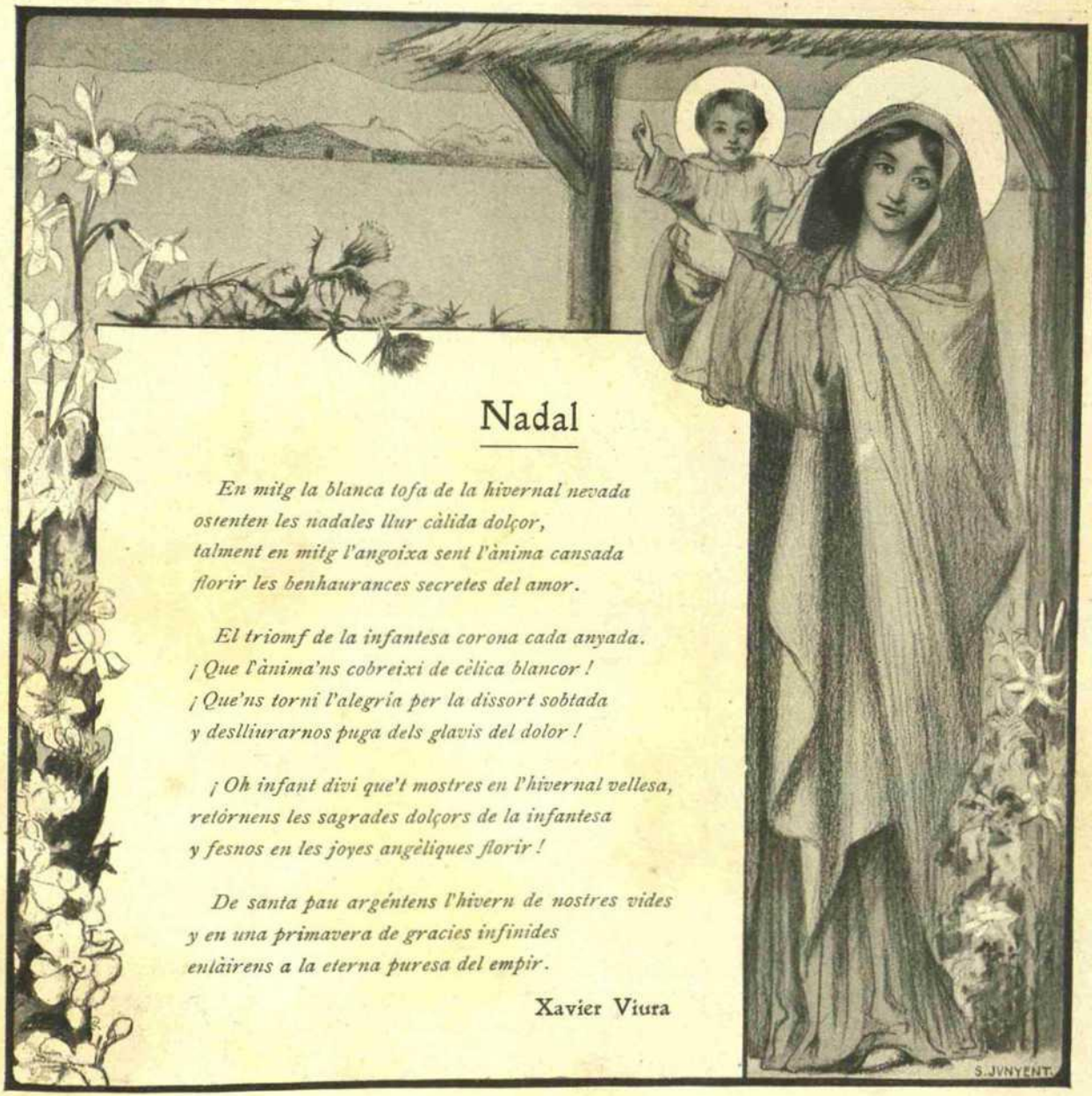
Ara ve Nadal, una de les festes més assenyalades de nostra terra, que tots, per poch que poguem, mirem de celebrarla en el caliu de l'intimitat familiar. Ja ho diu la nostra hermosa dita rural: «Per Nadal, cada ovella en son corral»; sí, per Nadal les families miren d'estar reunides pera passar en pau la blanca festa del hivern.

La ciutat, mireula la tarda de Nadal; veureu que'ls carrers no s'omplen fins ja entrada la nit; que han quedat unes hores solitaris, com si, després del tràfech dels jorns preparadors de la festa, li hagués entrat a Barcelona'l desitg de recullirse. Es diferent Nadal de totes les altres festes: Nadal es la festa més íntima que passa pel damunt de nostra terra. Nosaltres, meridionals com som, fem més la vida al carrer que a casa, y nostres festes son sempre exteriors. Mireu la Pasqua, en que la gentada omple'ls carrers y surt a fora, al camp, com si hi anés a rebre la primavera. Recordeu les caramelles: cants de nit pels carrers. Penseu en Sant Joan, en que sembla celebrarse l'arribada del estiu ab l'ardencia dels fochs y ab l'alegre expansió de les multituts que's llencen als carrers. Nadal també té la seva nit, però la nit de Nadal no es la festa, la festa la fem a casa, recullits... ¡Y ay de qui no té llar ahont celebrar el Nadal, que poch ne respirarà gens del encant de la diada!... ¡Y ay de qui no pugui celebrar el seu Nadal!

Pensem donchs també per Nadal — com quan jo era petit pensava en els díes de mal temps — ab els pobres desamparats que naveguen mar enllà sens ni familia ni llar; en els pobres desgraciats que en un recó de vagó d'un tren catxassut, mitg entumits pel fret, viatgen buscant calor y pa qui sab ahont; pensem en els deshereuats quina llar no ha cremat el día de Nadal; pensemhi. ¡Y fem perque millors Nadals arribin sempre!

Joan Oller y Rabassa

Nadal

En mitg la blanca tofa de la hivernal nevada
ostenten les nadales llur càlida dolçor,
talment en mitg l'angoixa sent l'ànima cansada
florir les benhaurances secretes del amor.

El triomf de la infantesa corona cada anyada.
¡ Que l'ànima'ns cobreixi de cèlica blancor !
¡ Que'ns torni l'alegría per la dissort sobtada
y deslliurarnos puga dels glavis del dolor !

¡ Oh infant divi que't mostres en l'hivernal vellesa,
retórnens les sagrades dolçors de la infantesa
y fesnos en les joyes angèliques florir !

De santa pau argéntens l'hivern de nostres vides
y en una primavera de gracies infinides
enlàirens a la eterna puresa del empir.

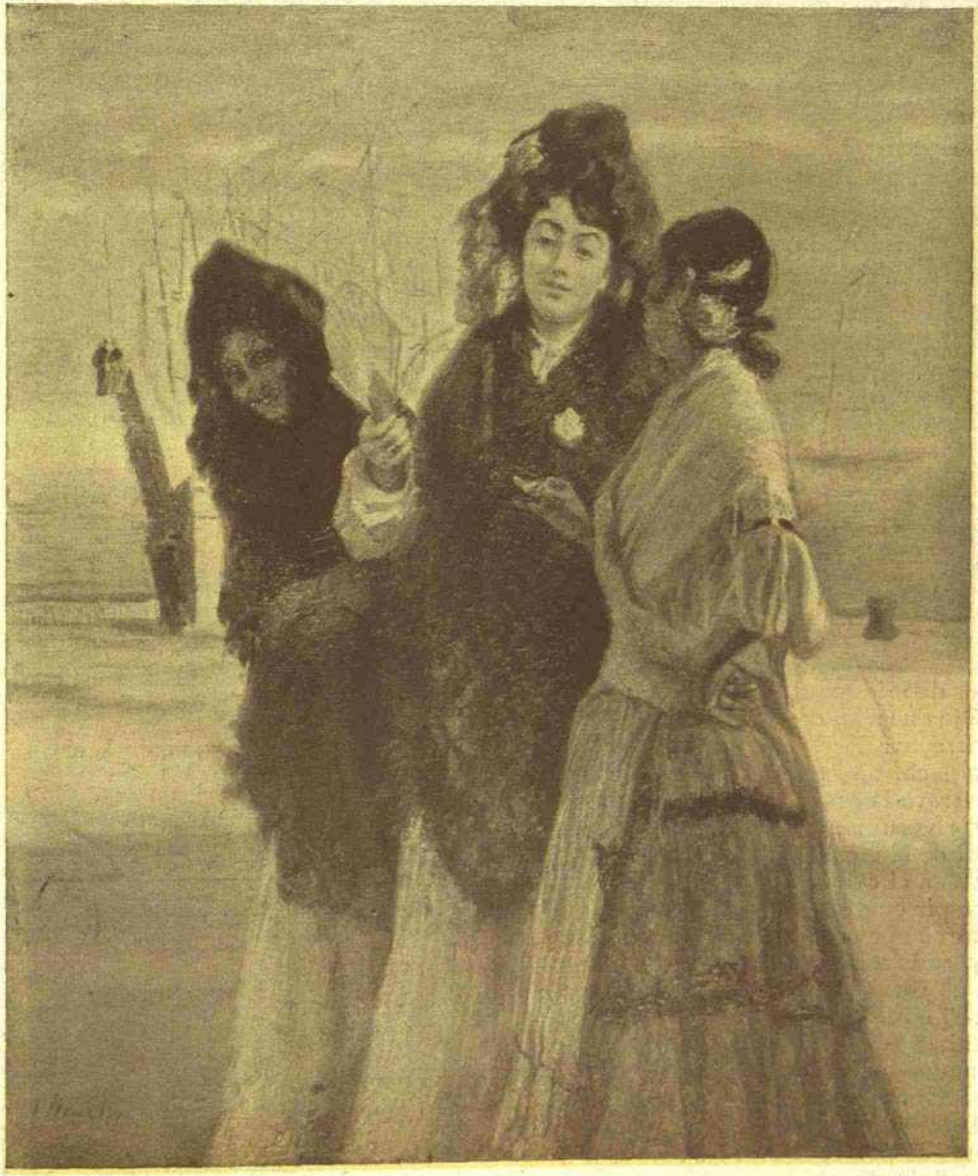
Xavier Viura

Nadal comença

El jorn de la Puríssima ha estat puríssim
aquest any: sense un núvol al cel blau.
Una boira molt prima sí que hi era
com si la terra estés enlluernada;
però cap al tart ni això: hi ha hagut un'hora
que tot semblava de color de rosa:
les montanyes s'hi estaven molt quietes
y el mar també: de la ciutat s'alçava
un crit de festa de mil veus sonores
invisibles: de totes no més una
del llabi he vist eixir; y era una nena
passant pel meu carrer (ja feya lluna)
que ha dit quasi cantant d'alegra: — ¡Ay, mare,
quina primera festa de Nadal! —

Joan Maragall

Al moll de Cádiz

R. Planells

ELS trastos de més tossa, les coses de més pes, no diré jo que s'ho carregués com una palla, però s'ho carregava fàcilment y baixava els grahons poch a poch, ab seguretat, y quan, de tant en tant, amarrava la grapa en la barana, un trontollar com d'esporuguiment serpejava, cap avall, vorejant l'ull de la escala. Y un cop al carrer se descarregava en el carro, fent un respir de satisfacció, un respir curt que sortía escupit d'aquell pit més fort que una coraça, y més tranquil que un troç de carn batejada.

Perque en Gana era aixís. Tenía la figura atlètica, però'l mirar de criatura. La seva corpulenta humanitat podía causar tremolor, però la seva cara bondadosa espargía confiança. No més s'indignava ab dues coses: quan algú s'atrevía a regatejarli la forsa, o quan algú suava davant de la feina abans de posarshi, *com els burros d'Urgell*, segons ell deya.

A cân Gana es en un carrer bastant estret de Sant Gervasi. Quan hi entrava un dels seus carros, que'n tenía dos — un de llarguerut de quatre rodes y l'altre més petit, però bastant espayós, de dues — quedava obstruhit tot ell.

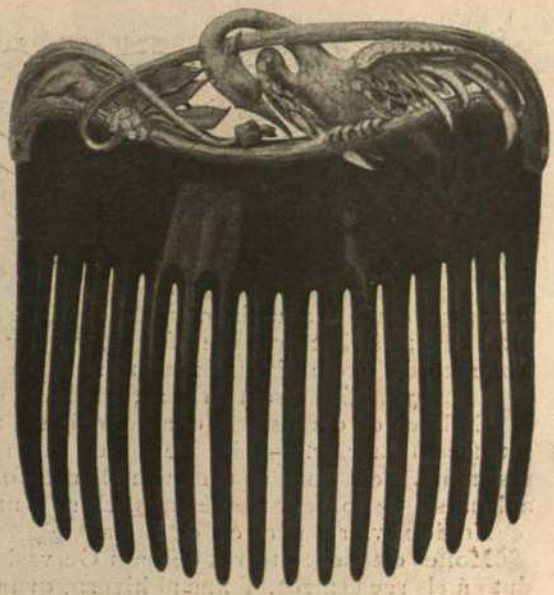
No més a banda y banda de rodes s'hi veyen quatre pams d'acera esmolada.

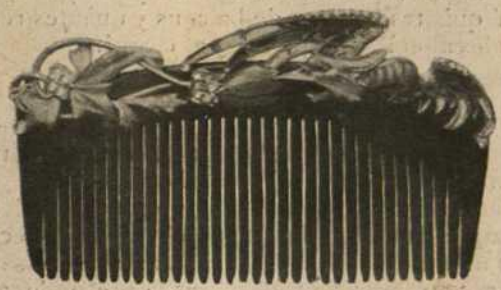
Y quan, deturat davant de la portalada, després de desenganxat el cavall, vèyeu el carro que desapareixía d'aquell carrer estret, no sabíeu ab quín art o per virtut de quínes combinacions s'havía arribat a poguerlo girar y ficarlo a dintre.

Li deyen en Gana perque no deixava res per vert. Fos lo que fos que s'hagués de trasladar, aixís fos un piano, aixís fos una caixa de ferro, en Gana no deya que no... y fins si ho sabía abans que n'hi parlessin, ja anava a solicitarho.

Lo que tenía es que si's tractava d'una cosa que fos humanament impossible mòurela un home sol, hi anava ab el moço. Per cert que no sé d'ahont els treya aquells moços. Semblava que'ls anés a cercar lluny, a una terra ahont els homes fossin més forts.

Els pagava be, però'ls volía forçuts, bàrbarament forçuts, y que res els deturés y que res els fes mandra. Y com que ell, en Gana, començava per donar l'exemple, els mossos treballaven esforçats com sota d'un poder dominador. Però cap havía pogut resistir molt temps el treball al costat d'aquell home més fort que'l bronze.

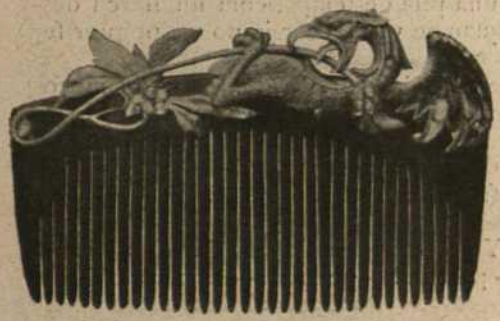

Y anaven desfilant per davant de la atlètica figura den Gana, vençuts, reventats... Els uns, despedintse, renegant al trobarse ab les forçes perdudes, els altres avergonyits...

Un día un se va atrevir a dirli que uns mobles que havía anat a cercar aquell dematí a casa d'uns senyors pera durlos a una torre de Sant Gervasi, eren tan maciços que s'hagueren hagut de baixar pel balcó y carregarlos en una conductora y que ell no podría pas ferlo un altre día un treball com aquell, y'l cavall tampoch.

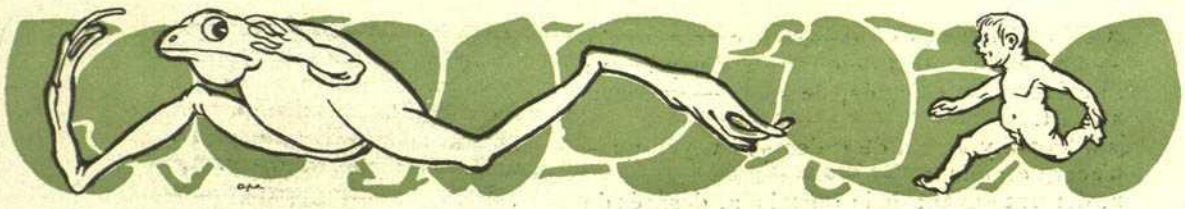
En Gana's va posar fòra de sí.

Va dir que si es que volía carregar no més fira de criatura o sillonets de palla; que de conductores no n'hi parlés; que les corrioles y corrioletes eren joch de moces, que fins grinyolaven com les moces quan s'empaiten; que si aquells

Joyería d'Art

Pintes de la casa Masriera germans

braços molçuts y aquella *estampa* de Sant Pau que Deu li havía donat era tot ple de vent... ja era altra cosa; que'ls carros eren forts pera dur pedra de Montjuich si convenía, y que ab els cavalls no s'hi excusés, que ell ja sabía les besties que tenía a casa seva...

El moço al últim se'n va anar, com, tart o aviat, se n'anaven tots els que prenía.

En lloch de disgustarse quan el deixava un moço, semblava que se n'alegrés, com si'n tingués una satisfacció interior. —¡Gallines! Deu se va equivocar al fervos homes — pensava si no eren gaire resistents. Però quan se n'anaven els més forts, els que havíen resistit tant com havíen pogut abans de aplanarse, de confessarse vençuts, ell se sentía més vigorós que may.

No deixava res per vert en Gana.

Moltes d'aquelles torres de Sant Gervasi ell sabía'ls mobles que teníen a dins, que ell els havía dut en els seus carros. Y fins al hivern, quan la feina escassejava, y hi havía alguna casa en construcció, en Gana s'espavilava... ¡Y quàntes baranes de balcons y quàntes reixes, abans de ser arrapades a la pedra, ell se les havía agegudes al coll pera pujarles al carro!...

Tothom se'n servía den Gana.

Tothom li tenía simpatía, tothom li tenía confiança.

Però fins les roques del mar ve un día que's gasten. Lo que té es que les roques se gasten de mica en mica, esmolades per les ones; y en Gana un día va acabar en sech, atuhit, fet malbé. No's va voler donar encara per vençut. Se va esforçar y va atuhirse més.

Va renegar y va borràrseli aquella expressió de la seva cara bondadosa.

La seva casa, que de día sempre havía semblat un rusch, ab tants recados que s'hi rebíen y ab tant tràfech que s'hi veya, y de nits un sant lloch de descans, ahont descansava tot, homes y coses, tot lo que havía treballat durant el dia, va semblar a totes hores la presó d'una fera neguitosa.

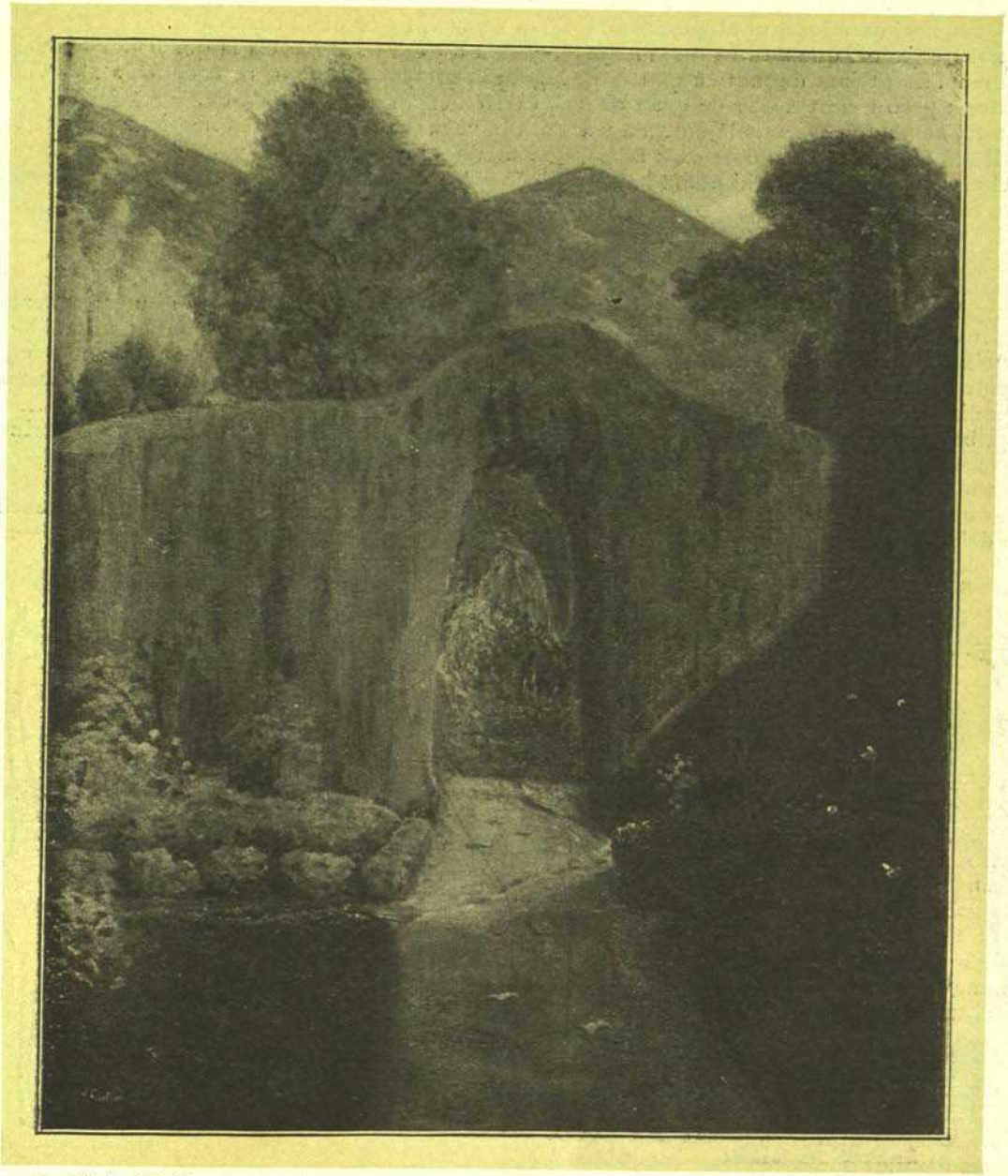
No més se sentía'l malhumor, el rondinar constant d'aquell home que's revelava a la impotencia.

Per acabarho d'adobar, no sé quina malaltía'l va tenir al llit una pila de temps, com un llarch descans que la vida li imposava, a n'ell que havía treballat tant, y quan se va aixecar ja no va poguer fer res de bo... Sols era una ombra de lo que havía estat sempre.

Al veures impotent se rebelava, y l'orgull l'enverinava despietadament. Pretenía que'ls moços fessin lo que ell no podía fer, però'ls moços, sense la força moral que havía espargit sempre l'amo, predicant ab l'exemple, y veyent el mal resultat que n'havía tret de fer de Samsó a totes hores, no volíen filar be. Y ell els despedía de mal humor. No podía pas dir com altre temps ab veu segura:

—¿Veyeu? ¡Aixís! Una mica de *sangro*, maliatsiga. Fugiu, fugiu, ja ho faré jo...— Havía de callar y rosegarse els punys.

Donantse vergonya de sortir al carrer, no's movía de casa. Y no moventse de casa la feina comensava a escassejar. Després va passar molt temps sense moço. —¡Millor! — pensava — Encara'm faríen ferir aquets ganduls que corren.

Jardí de Mallorca

Quadro den Joan Fuster

Y's passava les hores assegut al menjador y tenía un malhumor que'l corsecava.

Tocant al menjador, que a càn Gana menjador y sala tot era hu, hi havía la quadra. Y'l cavall, vagarós, s'hi movía, potejant de tant en tant, y devegades acompassadament, recordantli a n'en Gana, el caminar pausat però ferm y segur de quan tirava'l carro a curull per una pujada.

Davant del menjador hi havía la entrada y a n'allí hi veya sempre els carros immòvils, ab els braços a terra, y li semblaven besties, com cans fidels, que senten el mal del amo, y això'l neguitejava més que res; el cremava pensar que hi podía haver qui'l compadís, qui sentís el seu mal que ja començava a dubtar que fos cosa passatgera.

* * *

Una vegada, després de molts díes de mal humor en els quals no s'havía fet ni un trist viatge, a n'en Gana li va venir un rampell. Un afany d'aire y de sol. El día era bonich, un bon día d'hivern, y tant mateix lo que ell estava fent de no eixir de casa era una rebequería. De la manera com va poder, suant molt, va moure'l carro petit. Va donar una mica d'esbranzida pera trèurel al carrer, però no podía.

— ¡Ay, bona nina! — va esclamar — Sembla que no't vulguis moure. — Va empentar de bellnou... les rodes varen trontollar sobre l'acera esmolada... però altra volta varen relliscar a dintre.

— ¡Tot me ve *cuantra!* — va fer en Gana, trayent foch pel ulls. Y ab tot un gran esforç va tornarlo a empentar com si s'hi jugués l'ànima. D'una estrebada el carro'l va fer seguir, y llençant un renech en Gana'l va deixar de braços al mitg del carrer.

Aplanat per l'esforç que havía fet, respirant fadigosament, va entrar a la quadra.

— ¡Tu, Francès, somhi! — El cavall va restar com si no li conegués la veu.

— ¡Apa, home! — va afegir en Gana, desnusant la corda, y com se diría a un amich que us fes la broma de no conèixeus quan no s'està per orgues.

El cavall, terch... no's volía moure.

A n'en Gana li va pujar la sanch al cap.

— Mira que perderé aviat la paciencia. ¡Anem, o... et mato!... — El cavall res... que no's volía moure... En Gana va sortir descompost; esgroguehintse de rabia va agafar la vara y, al tornar a la quadra, ja no va dir res més. Se va posar a vergassejar al Francès desesperadament, renegant, fòra de sí, com si'l volgués matar. El cavall, deslligat, rodava per la quadra fosca sota la pluja de cops. En Gana no sabía lo que's feya. Pegava com un borratxo, com un foll.

De sobte's va oure un cop fort... tou... Després un còs que queya sobre la palla. No se n'aixecaría pas.

El cavall li havía donat una coça a la boca del cor.

R. Suriñach Sentíes

Ilustració den Junceda

Ab l'arribada de les fires de Sant Tomás s'ha despertat, com cada any, en la nostra menestralía rancia, el furor *pessebrista*.

Hi ha burgès retirat, que se'ls hi estarà, si tant m'apuren, de menjar gall per Nadal y d'entrar de galets en l'àpat de semblant diada, però en quant a renunciar a fer *pessebre*, primer renunciaría un *clase pasiva* al *haber que por clasificación le corresponda*.

Jo tenía un parent llunyà, tan llunyà que ara les fa per l'altre mon, el qual estich ben segur que no hauría deixat de fer *pessebre* un sol Nadal ni a cambi de treure la grossa.

Allò era disfrutar, combinant els suros, que ni en un encasillat de diputats, distribuint figures ab verdadera propietat... rústica, y poblant d'arbres y arbrissons els terrenos, que'l mateix Puig y Valls s'hi hauría encantat. Això sí, tot ab un criteri expansiu, democràtich y tolerant, com convenía a un home com ell, que havía fet barricades y tocat a *llamada* en els gloriosos temps de la Gloriosa.

Dintre del seu *pessebre* hi cabíen totes les idees y hi estaven representades totes les classes socials. Aixís podía vèureshi que anaven a adorar al *Niño* lo propi'ls pastors dels contorns que l'Ajuntament de Jerusalem en corporació y vestint els regidors de frac y barret de copa. A n'els tres Reys també'ls hi havía tret l'exclussiva de l'adoració, de manera que alternant ab SS. MM. Gaspar, Melcior y Baltasar, hi havía'l President de la República francesa y l'Emperador d'Alemanya ab bigotis y tot. Era lo que se'n diu un *pessebre* de progrés, una Judea avençada, per quin camins vehinals hi passaven els automòvils y'ls motocicles portant *touristes* a Bethlem a adorar a Jesús.

Es cert que no tots els *pessebristes* s'inspiren en tan recomenable amplitut de criteri, però cap d'ells renuncía a la llegítima satisfacció del orgull de la seva obra, y, no satisfets ab fruir les seves excelencies en el sí de la familia, arriben a obrir la seva casa fins a les persones desconegudes, pera ferles participants del prodigi.

No cal dir que aquest altruisme té les seves contres, y aixís recordo'l cas de cert *pessebrista* recalcitrant que tots els anys després de la temporada's trobava a faltar coberts de plata, joyes y fins algún llençol escaducer que arrambaven tranquilament els intrusos mentres ell estava embadalit escoltant els elogis y les ponderacions que'ls visitants feyen de l'estrella ab cúa o del sortidor ab aigua més o menos viva, que brollava del suro estant.

El nostre *pessebrista* no va deixar la seva afició sinó ab la vida, y encara cal consignar que va morir com un valent en l'exercici de la seva professió, mentres montava'l *pessebre* l'any passat, en que, de resultes d'una mala caiguda de desde dalt d'una escala de peu, va acabar els seus díes y els seus *pessebres* estabellantse'l cap sobre la montanya del Líbano y fracturantse una costella damunt del mateix frontispici del Portal de Bethlem.

Saltirons

La campana

Fou un moment: la roja flamarada
pel finestral ilengot-jant sortí,
y el fum, tot espessintse, ab sa giopada
el pati estret de gom a gom omplia.

Dintre la quadra, tot cantint a estones,
ignorant el perill, la gent trescava:
y el fum asfixiant en negres ones
sota l'estenedor s'agombolava.

En un instant, la flama vermellenca
dels finestrals montava a la cornisa,
y al sentir sa meçada famolenca
s'estremia la fábrica macisa.

Quan esclatés el crit de ¡foch! ja fora
tart per tothom si es que al moment no's dava:
un jove obrer de testa somniadora
vegé el perill, y a n'el teulat saltava.

La campana era aprop, mes la fumera
li entrebancava 'l pas, emprò ell seguia;
ja agafava la corda presonera,
ja'l batalí repicava ab energia.

Al escoltar la veu de la campana
la multitut plena d'esglay, mitg morta,
esbotzava ab sa força sobrehumana
l'ample reixat y la groixuda porta.

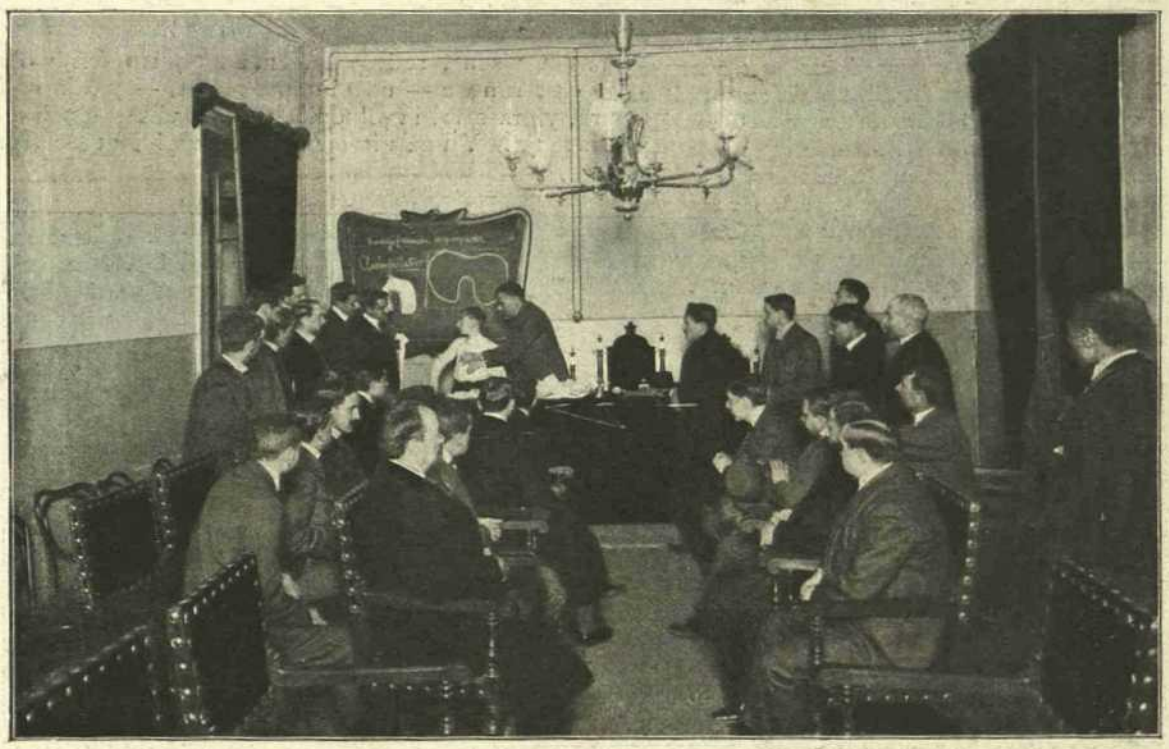
Creixia 'l foch ab la corrent del aire
de la teulada rebassant l'altura;
veya l'obrer que no viuria gaire
prò encara repicava ab má segura.

Quan refeta del pánich retornava
per matá'l foch tota la gent enrera
la campana d'alarma no tocava;
¡perque havia caigut a la foguera!

¡Campana generosa! ¡Benehida
siga ta veu de bronzo tant volguda!
Pera a tants sers poguer salvar la vida
¿a quina má vas demanar ajuda?

Diguens el nom, campana salvadora,
del home brau que ab tu abraçantse queya,
que el gravarem per eternal penyora
al front de la geganta xamaneya.

Manel Marinello

Una conferencia del doctor Esquerdo

EL fí principal de la conferencia d'*Extensió Científica*, donada'l dia 9 del actual a l'«Academia y Laboratori de Ciencies Mèdiques de Catalunya» pel Dr. D. Alvar Esquerdo, fou la de fer conèixer pràcticament el *venatge enguixat* que aplica en les fractures de la clavícula, diferent dels demés y superior a tots els coneguts, ab la particularitat de que'l lesionat pot fer us del membre corresponent del costat fracturat.

El Dr. Esquerdo feu avinent tots els apòsits que se'n registren y apliquen els diferents cirurgians en les fractures de la clavícula, detenintse d'una manera preferent en la xarpa de Mayor, el venatge de Desault, el de Sayre y Hennequin, demostrant fins a la evidencia la superioritat del inventat pel senyor conferenciant.

El pacte

HAVÍA viscut, rellogada, en un quarto fosch d'una casa rònega — un niu sota terrat, — y la'n volíen treure, y era orfa, la Claudia, y tenía vint y cinch anys y era lletja. Y una nit en que, desvariejant de fam y

agullonada per la desesperació, la Claudia's revolcava per damunt del jaç, boy cridant als dimonis pera que se l'emportessin, va obrirse la porta del quarto fosch, y una vella espellifada y ranca s'acostà a la dòna lletja que tenía vint y cinch anys y era orfa y miserable.

— ¿Quí sou?

— Soch la mare dels dimonis. Els meus pobrissons volen nines noves, — les que tenim allà baix ja no'ls fan riure, — y jo vinch a que fem un pacte tu y jo. Jo't donaré tot lo que'l teu cor demani; tu, després, me donaràs la teva ànima pera que'ls meus bordegassos juguin ab ella. ¿T'hi avens?

— Sí.

— Demana.

— Vull tenir diners.

La vella va fer una ganyota que volía semblar una rialla, y donà a la Claudia una ampolleta de vidre vert, plena d'una beguda negra.

— Beu.

La desesperada va beure, y tot seguit s'adormí.

Y, quan va despertar, la Claudia's vegé en un palau com may els poetes n'han somniat cap de semblant. ¡Quina riquesa!

La Claudia, cada nit, rebía la visita de la mare dels dimonis.

Passaren díes, y, un vespre, la Claudia digué a la vella:

— Vull tenir hermosura.

— Tórnem els diners.

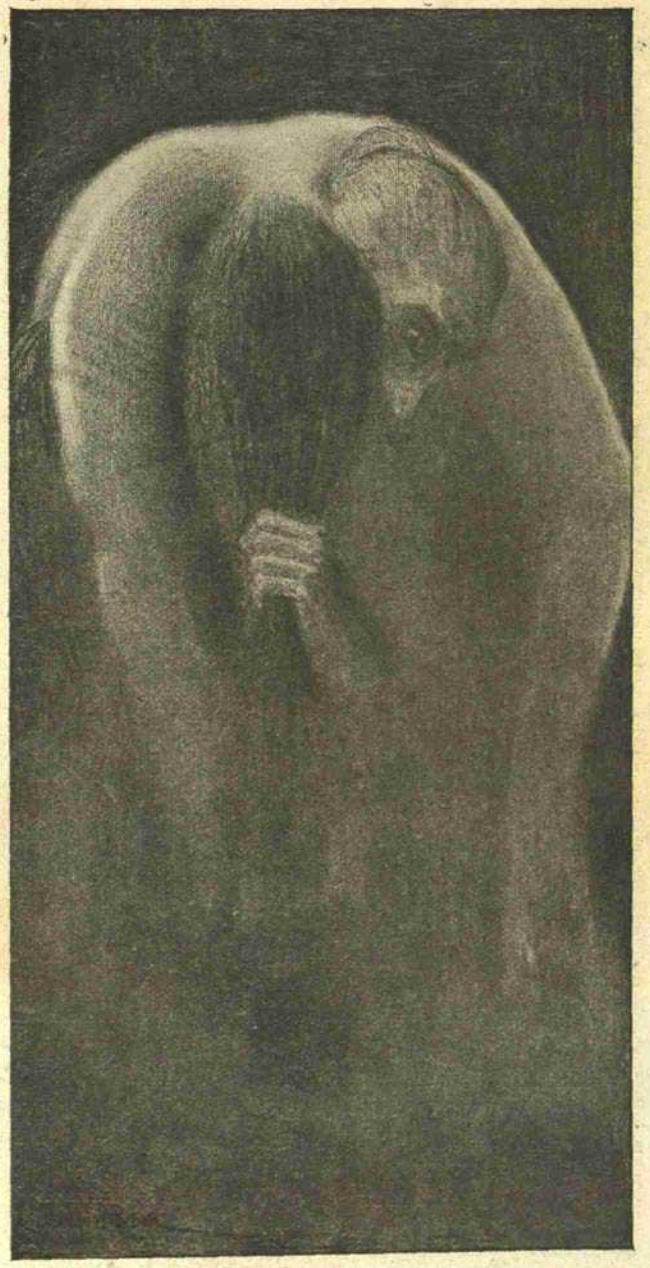
— No; vull tenir diners y hermosura.

La vella feu la ganyota que volía semblar rialla, y donà a la Claudia una ampolleta, de vidre vert, plena d'una beguda negra.

— Beu.

La dòna rica va beure, y tot seguit s'adormí.

Y, quan va despertar, la Claudia contemplà la seva imatge dins d'un mirall, y's vegé d'una hermosura com may cap poeta n'ha somniada tanta.

Model d'abrich pera senyora

La Claudia, cada nit, rebía la visita de la mare dels dimonis.

Passaren díes y setmanes, y, un vespre, la Claudia digué a la vella:

— Vull amor.

— Tórnem els diners y l'hermosura.

— No; vull diners, hermosura y amor.

La vella feu la ganyota que escarnía una rialla, y donà a la Claudia una ampolleta, de vidre vert, plena d'una beguda negra.

— Beu.

La dòna hermosa va beure, y tot seguit s'adormí.

Y, quan va despertar, sentí aprop d'ella unes paraules dolces, dolces, com may n'hagi somniat de semblants cap dòna enamorada d'un poeta.

Cada dematí, la mare dels dimonis visitava a la Claudia.

Passaren díes, y setmanes, y mesos, y, un dematí, la Claudia digué a la vella:

— Vull la pau de l'ànima.

La vella donà a la Claudia una ampolleta, de vidre vert, plena de una beguda negra.

— Beu.

La dona amorosa va beure, y tot seguit s'adormí.

May més ha despertat.

Enrich de Fuentes

Ilustracions den Joan Llimona

La Moda y el Gust

Secció pera les senyores y senyoretes

COM FIGURA UNA REINA ESCRIPTORA EN L'ACTUAL ART DEL BRODAT

Un llibre que tinch encar ab els fulls per tallar dessobre de ma taula, ab el seu títol *(Carmen Sylva dans l'intimité)* m'ha dut eix nom a la memoria.

En el penúltim article d'aquesta secció vaig mencionar les reines y princeses de l'Edat Mitjana que brodaren dintre sos grans castells y'm vareig detenir un curt instant parlant de l'obra de la reina Matilde, dòna de Guillèm el Conqueridor, que, oculta a la ombra, ab sa modesta agulla, tot brodant aquella célebre peça de setanta metres llarga, volgué immortalisar la gloria que obtingué en la conquesta d'Inglaterra pels normans el seu espòs.

Si l'espay m'ho hagués permès, hauría també dit que eixa nació en l'Edat Mitjana fou célebre per sos brodats.

Be prou sabem que'ls monastirs de llavors ne tingueren tallers.

Foren els d'Inglaterra, Irlanda y França escoles de dònes erudites y piadoses y entre'ls estudis literaris que aquestes santes dònes cultivaren, sobressortiren els de les monges ingleses, fets ab veritables compte, perseverancia y inspiració.

Ens diu l'Historia:

«Aquestes dònes no descuidaren els treballs del seu sexe, mes el treball a mà no'ls hi bastava; deixaven agulla y fus per pendre la ploma y'l pinzell, adornant ab precioses miniatures els seus escrits». L'art del brodat segurament dèu a cada una d'elles el seu tribut y Inglaterra un xiquet de sa gloria.

Avuy una reina escriptora, la reina Elisabeth de Rumanía, coneguda en el mon literari pel nom de Carmen Sylva, fa'l seu acatament a eix art tan milenari. Permetin, donchs, les meves lectores, que'ls hi expliqui còm.

Es ella qui té baix els seus auspicis el «Taller Real de Brodats rumans», al que ha posat veritable amor. No'l subvencionen els sobirans, mes la reina l'anima ab vera profusió d'encàrrechs.

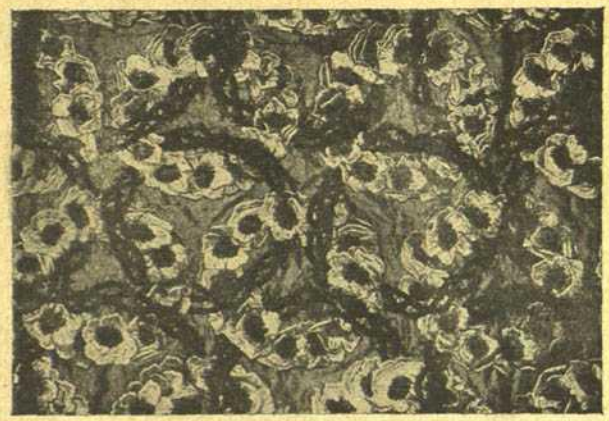
Els notables treballs que allí's produeixen son avuy possessió dels més alts personatges d'Europa.

«El Taller Real» está dirigit per Mme. Roth, artista distingida, ex-professora de l'escola professional «Princesa Elisabeth», ahont formà un estol de deixebles, veritables mestres en tot lo referent al art del brodat.

Composició de Mme. Roth

Tapíç brodat
(Saló de S. M. la Reina de Rumanía)

Composició de Mme. Roth **Cobrellit (fragment)**

(Pertany a S. A. R. la Princesa María de Rumanía)

Avuy el ministre d'Instrucció pública, volguent donar major cultura a n'aquesta secció d'ensenyansa de l'escola professional, tracta d'adherirla al «Taller Real». Això'ns dirà be prou qui es Mme. Roth y'ns posa ben clar com la reina poetisa sab apreciar tot el mèrit de la citada artista.

No vull deixar de dir a les meves lectores còm funcionen els cursos de Mme. Roth, ben diferent per cert de còm se verifica aquí qualsevol curs de brodat que's fassi a casa d'una mestra. Totes les deixebles saben prou dibuix pera que la professora se'ls hi puga dirigir en la següent forma: Mme. Roth esculleix el tema que s'ha de tractar, parla de les fonts ahont les deixebles poden inspirarse, explica'ls documents que posseheix y, no contenta ab això, fa'ls comentaris que creu convenients referents a tot lo indicat. Llavors cada deixeble posa en pràctica la seva iniciativa; primer ha de fer el dibuix, després el treball ha d'executarse mostrant coneixements o sentiment del color, a la vegada que també s'ha de mostrar bon gust en triar el procediment que pot usarse pera verificar el treball.

El número de procediments en l'art del brodat es variadíssim. Lluis de Jarcy cita prop de cent categories de brodats. Sens dubte ne deuen conèixer bon nombre les brodadores de Rumanía. La reina, segura del bon èxit que tindrien a París les produccions del «Taller Real», presentà allí una Exposició en el passat estiu.

Passem lleugerament revista a les obres que hi figuraren, mes de primer detinguemnos davant les tres composicions de Mme. Roth que avuy gravem.

Decorar una roba ab brodats verament artístichs es la més hermosa de les decoracions que sobre d'ella puguen ferse. May la decoració teixida, ni la decoració pintada, la igualarà.

Aquesta boniquíssima coberta de piano, tota sembrada de crisantemes idealisades per la fantasia y saber de Mme. Roth, quals violats colors ab fines tranzicions vos fan sentir una suau harmonía, y'l riquíssim cobrellit ab ses divinament dibuixades corones d'englantines y de llurs espines, sòlida composició, prova visible d'un treball pacient sens esser ximicat, ¿no son d'això una *mostra*?

Y'l tapiç possessió de la reina, ab sos admirables lliris y elegants inscripcions ¿no n'es un'altra del talent de Mme. Roth, tant justament aplaudit a París?

Si haguessin recorregut les meves lectores l'Exposició, haurien admirat coixins preciosos, paravents de gust distingidíssim, vanos de gassa brodats sense revers... Recordarien ab fruició, hermosament brodats, escardots aspres, decoratives fulles de plàtan, maravelloses plomes de pagó..., tampoch oblidarien brodades vestidures sacerdotals, y per fí potser els hi restaría profondament gravat a la memoria un preciós frontal dibuixat y dirigit per la reina mateixa, quals lliris blanchs afronten en blancor al blanch sati sobre'l que son brodats. Y ara prou.

Si la reina Matilde brodà per immortalisar la gloria del espòs, la reina poetisa, ab el brodat, fa art, forma elevada que be creyem que en nostres temps li pertany sempre.

Pyrausta

Composició de Mme. Roth **Coberta de piano**

(Pertany a l'Emperatriu de Russia)

El professor Von Behring

La memoria o comunicació del eminent bacteriòlech berlinench Behring al Congrés Internacional de la Tuberculosis, celebrat a París el mes d'octubre passat, va ser el mellor treball o'l que ha cridat més poderosament l'atenció de tot el mon científich, donchs en ell s'hi donen veres esperances d'un pervindre molt falaguer als desgraciats tuberculosos si en la vía empresa pel esmentat Behring troba un altre Roux que dongui forma pràctica a les ideas que sobre'l tractament de la tuberculosis va exposar.

Teatres

Vetaquí que la comedia de Molière *Les precioses ridícoles*, posada divendres, día 15, al Principal, es una obra que no costaría gaire trasplantarla a l'època actual, sense que perdés gran cosa de sa força satírica. Y es que, en *Les precioses ridícoles*, Molière satirisa una flaquesa eterna en l'home, millor dit, en la dòna: l'exagerat amor a lo superficial o frívol, a lo convencional o purament de forma en el viure; aquest amor desperta moltes vegades el desitg de figurar, de colocarse en una situació social superior a la que realment pertoca, situació que, essent mancada de sòlit fonament, es falsa, trontolla y fa riure. Per això fan riure les dues *precioses ridícoles*, que, anant a París procedentes de provincies, porten ple'l cap de buides ilusions de figurar entre la gent més distingida, educada y instruída de la capital. El pare (es a dir pare d'una y oncle de l'altra), els hi ha buscat dos promesos, que elles han rebutjat grosserament, per trobarlos poch galants. Els dos pretendents ofesos, pensen la manera de venjarse d'aquelles noyes, y coneixéntleshi la flaca, se proposen burlarsen, fent que llurs criats (un d'aquets criats, sobre tot, que gosa d'un punt d'aixeribiment grotesch), se presentin davant de les noyes com a marquesos de gran significació y elegancia. Aixís ho fan... y aquelles *precioses* que havíen refusat a La Grange y a Du Croix per trobarlos prosaichs y poch galants, s'admiren davant l'enginy y distinció dels dos criats, disfreçats de marquès l'un, de vescomte l'altre.

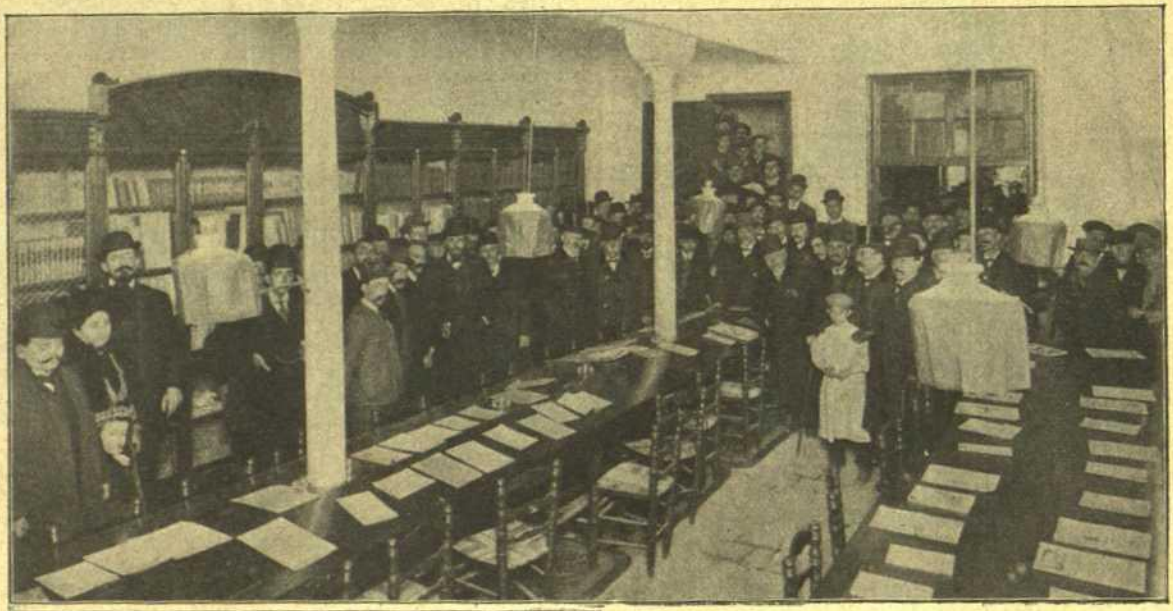
Aquesta obra, que sols té un acte, està perfectament construída escènicament. El senyor Manel de Montoliu n'ha fet una traducció al catalá, per la que'l felicitem; es correcta y natural, feta ab amor y bon gust. En quant a l'execució, un aplauso pera la Baró y en Puiggarí.

Els dos xerraires, del gran Cervantes, es una peça fluixa, escènicament parlant. El tema o assumpto resulta enginyós y consisteix en curar a una dòna del vici de parlar, portantli un xerraire a casa, que no la deixa parlar a n'ella. La traducció, d'autor anònim, be.

El dilluns, a la tarde, hi va haver funció també, en el mateix Principal, donantshi una representació de *Carmosina*, comedia en tres actes del gran poeta francès Alfred de Musset. L'autor de tantes y tan hermoses poesíes que varen commoure la França y tot el mon literari a mitjans del passat segle XIX, no sentía'l teatre. May hem lograt veure cap obra escènica seva que'ns impresionés fortament. *Carmosina* tampoch resulta (valgui l'expressió), però menys encara pot resultar feta en catalá y ab les circunstancies ab que's feu en el Teatre Principal. El traductor, senyor Joaquim M.ª Nadal, ha sofert una equivocació al escullir l'obra, perque *Carmosina*, com moltes de les produccions de Musset, té son principal encant en l'hermosa elegancia del llenguatge, encant que, pera no perdres d'una llengua a l'altra, necessita un traductor excelent.

A Romea no s'ha fet res de nou aquets díes, seguint encara ab plens a vessar y ab ovacions delirants les representacions de *Les Garces*, de l'Iglesias.

Joan Blancas

La biblioteca popular de Sant Martí

El diumenge passat va celebrarse a Sant Martí l'inauguració de la primera biblioteca popular, fundada per la «Econòmica».

Instalada als baixos del edifici que ocupa'l «Foment Regional», la nova institució ompla perfectament el seu obgecte, que no es altre que'l de proporcionar a les classes populars el material necessari pera solidar llur educació per medi de la lectura y l'estudi.

El local que ocupa la biblioteca, com pot veures per la reproducció fotogràfica que'n donem, es espayós y confortable, posseint totes les qualitats necessaries pera que l'estada hi resulti agradosa.

L'altra fotografía que publiquem es la de la fatxada del «Foment Regional», hont s'hostatja la nova institució.

L'acte de la festa, com pot observarse en abdúes vistes, va ser brillantment concorregut.

Llibres

Formant el volum 4 de la Biblioteca «Foch Nou» s'ha publicat *L'Estrany*, hermosa noveleta den R. Suriñach Sentíes. Es una obra plena de vida y sentiment ahont hi bateguen passions humanes y caràcters ben definits. S'hi revela tot un temperament de novelista, un observador subtil y un escriptor de molt talent. Segueixen a *L'Estrany* dos articles també molt hermosos. El delicadíssim *Renyines d'àngels* y *Titelles a la platja*. *L'Estrany* forma part del volum «Gent», del mateix autor, que ja ha sigut tractat ab l'elogi que's mereix y per xò'ns abstenim de parlarne més extensament.

Historia d'aucells

Un distingit psicòlech francès—M. Henri de Parville — explica en una important revista parisenca una molt curiosa historia d'aucells que us vull resumir.

En una branca de lilà, prop d'una casa, hi va fer niu una parella de bregadells o rossinyols borts. Varen tenir dos ous, varen venir dos petits, que's varen cubrir de canonets y borrissol.. Un día que'ls vells eren a caçar insectes, els menuts, massa refiats de les propies forces, treuen el cap fòra del niu, s'aixequen sobre una branca y mancàntelshi l'equilibri, cauen a terra aletejant.

La gent de la casa'ls recull, els fica en una gabia y els deixa al damunt d'una taula a pochs metres del niu. Els petits es mostren esverats, s'enfilen pels filferros, salten d'un lloch al altre.

Al cap d'un dient d'Ave María, compareixen els vells ab la becada... S'han enterat de tot... Salten damunt la gabia y passant el bech a través dels filferros donen el menjar a llurs fillets... Y durant tot el día's repeteix la cançó.

El General Sakharoff

Exministre de la Guerra de Russia assessinat darrerament

Però arriba'l vespre y la gabia es entrada a la casa... L'endemà els dos bregadells pares se'n van cap a la taula. ¡La gabia no hi era! ¡Vinga cridar desesperats!... Torna a esser duta allí la gabia y's repeteix la comedia del día abans.

Al día següent deixen la gabia dintre la casa en una habitació d'espayosa finestra. Nova desesperació dels pares... Però'ls petits responen a llurs piulets y mitja hora després els vells entren ardidament a la habitació ab el bech provehit Y tornen a entrar seguidament durant el día.

L'endemà dematí la finestra era tancada. Els bregadells criden aletejant, fins que la finestra s'obra y's precipiten a dins—sempre ab la becada.

Ja era prou provat l'amor de la parella pel seus fills. Per això els de la casa prenen el determini de tornar la gabia al jardí y obrirla... Els vells s'ho contemplen de lluny, entre las fulles... Y quan veuen que la gent s'ha apartat, criden als petits... y la mare — ¡per força havia d'esser la mare! — salta aprop dels petits y'ls guia de branca en branca cap al niuet tebi, cap al niuet bufó, enrondat de perfums de lilà.

Busqueta

Indiscrecions periodístiques

Vàrem veure de cúa d'ull un llibre elegantíssim, obert sobre'l *secretaire*. Y mentres lluitàvem ab la curiositat que'ns invitava a apropparnos al llibre, y ab el dever o respecte que'ns impedía mòurens, mentres aquella ens deya baix, baixet, a cau de orella, que no era cap pecat tafanejar un llibre imprès, y aquet ens atemorisava ab que quí sab quína senyal o recort íntim hi podía haver en els fulls d'aquell llibret esplèndit, va entrar l'aristòcrata y respectable *dama a qui se'ns havía anunciat*, y, tot lo dissimuladament que va saber, al poch de saludarnos, movent darrera'l bust distingidíssim les nobles mans fines y blanques com dos coloms ajogassats, va cloure y va amagar el tomet que tant ens intrigava.

Un somriure nostre va trahirnos. Y la dama, esvaint delicadament aquella escena embarassosa, va esclamar:

— Aquets periodistes son terribles.

Y vàrem confessarli que trobàrem estrany, efectivament, el no conèixer per la presentació aquell llibret català tant mimós, nosaltres que recordem tots els que han sortit y sabem tots els que estàn a punt de veure la llum.

— Es el tomet d'una amigueta meva que escriu ab molt sentiment. No es estrany que no 'l coneguin, perque no s'ha posat a-la venda.

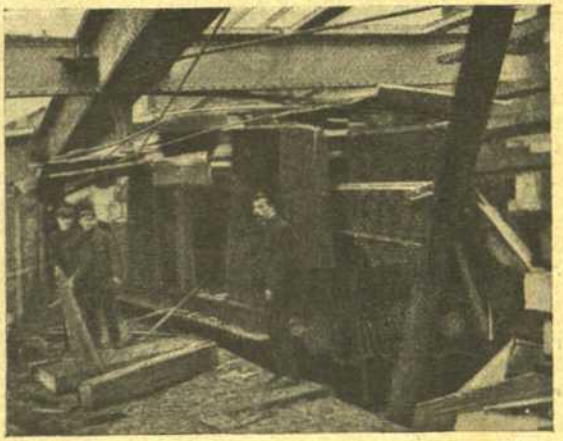
Y la distingida senyora no s'adonava de que ab lo que anava dient abrandava més la nostra curiositat.

Y que si será aquet nom, y... *¡que no!* y que si será aquest altre, y... *¡tampoch!* Y — Déixinsel veure. — Y... —*No pot ser.*—

EL DESASTRE DE CHARING CROSS

El tren destroçat

Aspecte de la estació després de la catàstrofe

Y... — *No més el títol.* — Y... — *Vaya, res més que'l títol...*

Ab moltes súpliques vàrem arribar a que ella no resistís més y ens deixés a les nostres mans el tomet elegantíssim, que vàrem fullejar àvidament.

Quan aquets treballs artístichs o literaris que queden reclosos en la família, o, a tot estirar, s'escampen fins a uns quants amichs íntims, estàn be y tenen sentiment y exquisitat, perfumant per entre mitg de alguna que altra espina d'incorrecció no incorretgible, nosaltres trobem que tenen el dret de sortir a la llum y donar la mica o'l troç de gloria que puguin donar al art, a la literatura, a la llengua en que son escrits.

Y per això, atrevidament, rompem prudencies y promeses, y diem que'l llibret de poesíes *Records íntims*, de la senyoreta María de les Mercès Garí y Gimeno, es un llibre de poesía, lo que no pot dirse de tots els aplechs de composicions rimades, per impecables que siguin en la forma.

Les composicions de la senyoreta Garí son ingenues, brollen directament d'un cor que sent y diu lo que sent, y passen del un sentiment al altre—d'una impressió de primavera a una anímica conversa ab la mare — en la qual hi traspúa amor y fè; d'aquesta a una nota d'hivern, *Voreta'l foch*, molt sentida, y que en sa curtedat dona bastant be l'ambient d'interior en família. Després passa al *Nocturn*, que té molta cadencia, y de la fosquetat misteriosa d'aquet, passa a un raig de claror, a una pinzelladeta de color en *Les roselles*, que tanca el volum. Y ja heu conegut el sentir, tot el sentir d'una ànima delicada que sent la poesía. Y que si sempre diu, com ara, lo que sent y que si sempre ho diu com ara ho diu, al anar sentint la vida, podrà anar fent treballs ben hermosos. El seu pare ha fet molt be d'editarli les poesíes que ella li havía ofert humilment el día del seu Sant. Nosaltres, de la nostra indiscreció no'ns ne sabrem penedir.

El tomet es riquíssim y elegant. Es sortit de cán Thomas, y deixat ab una pulcritut de joyell modern. Les vinyetes den Cardunets y els colors son força simpàtichs.

Jaume Garriga

Problema aritmètich

Les matemàtiques tenen també una part, si no poètica com alguns asseguren, al menys lo suficient agradívola pera que l'home senzillament curiós pugui trobarhi una certa amenitat que li deixi veure que no s'ha pas d'esser un Newton o un Lagrange, pera ferse un xich amich de la ciencia del càlcul.

Convençuts de lo que dihèm, ens hem decidit a proposar el següent problema aritmètich pera que'ls llegidors de GARBA, si'ls hi plau ferho, el resolguin; cosa que en tot cas no'ls ha d'esser gaire difícil.

PROBLEMA NÚM. 1

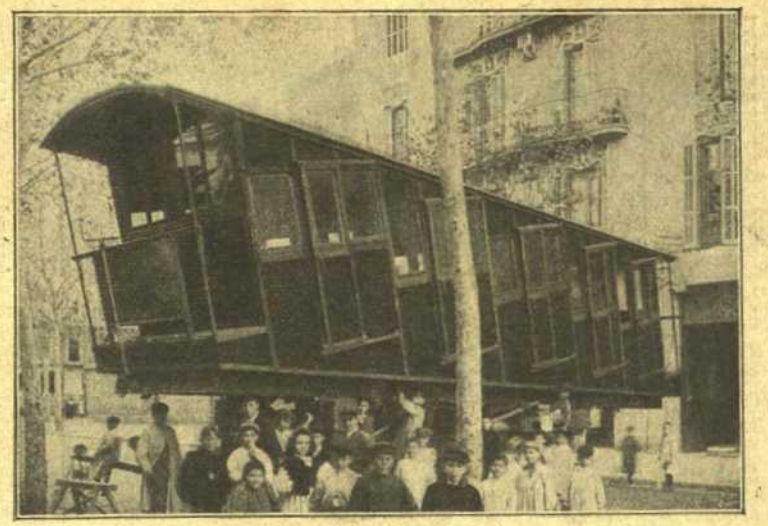
El cistell d'ous, den R. Miquel y Planas

Tot cantant y saltant com una boja
la Teta Gallinaire va a mercat
ab un cistell ple d'ous; d'altre costat
ve en Pau de fer ferrar la mula roja;
no repara ab la Teta, topa ab ella
i illença a rodar ous y cistella.

¡Fillets de Deu! de crits y paraulades
al pobre Pau, no'n demaneu pas més,
tant que ell, de sos diners
promet pagar les malvestats causades,
les quals, tractantse d'ous, ja no cal dir,
cayent, en què degueren consistir.
—Que digui, donchs, la Teta quants ous duya
«y que en paz el negocio se concluya!»

(Això, que es castellà,
ho digué tal com sona 'l mostaçà,
qui deixá ohir sa veu autorisada
pera evaluar den Pau la ensopegada).
—¿Quants ous duya?... —La Teta Gallinaire
be prou que s'ho tenia ben comptat,
cert es que ella de comptes no'n sap gaire,
mes tot s'arregla ab bona voluntat.

—De dos en dos els he comptat a casa
y un ou m'ha resultat escaduçer;
després de tres en tres, y un ou també;
y lo mateix comptats de quatre en quatre,
de cinch en cinch, de sis en sis...
sempre sobrantme un ou. Compte precis
tregui a la fi, comptant de set en set
els ous que m'ha trencat aquest ximplet. —

Vagó del nou funicular de Vallvidrera pròxim a inaugurarse

Curiositats

El camí que's fa ballant. — Els valsaires que passen el temps donant voltes a un saló al sò de la musica, trobaràn a bon segur cert interès en saber el camí que fan al ballar. Darrerament, en un concurs que va tenir lloch a Londres, el Jurat va concedir el premi de resistencia en el vals a una parella que, sense treva ni repòs, havía ballat durant sis hores quaranta cinch minuts. Segons càlculs, durant aquet temps el camí fet per la parella representava 27 kilòmetres, 337 metres y 50 centímetres. Un sol pas a cuatre us fa recòrrer en tres minuts 576 metres, y una *quadrille* de llanceros 816 metres en 15 minuts. En cambi, unes voltes de polka que durin quatre minuts no representen més que 180 metres, unes de schotis 160 metres y unes de mazurka 96. Suposant que un ball duri de les deu del vespre a les cinch del matí y evaluant en 30 el nombre de les dances, dividintles en 8 valsos, 4 quadrilles, 2 schotis, 2 passos á cuatre, 4 polkes, 4 mazurkes y 6 bostons, els dançaires que prenguessin part en totes aquestes dances, haurien efectuat, al acabarse'l ball, en un espay de pochs metres cuadrats, una distancia de 10 kilòmetres 75 metres.

¡Y pensar que hi ha tants balladors que agafen l'òmnibus pera anar del carrer de Fernando a la Plaça de Catalunya!

ESCACHS. — Solució del problema n.° 3

1 D 3 C D	R pren T
2 C 6 A D ✕	
1	Si P pren T
2 D 8 C D ✕	
1	Si R 5 A R
2 D 3 C R ✕	
1	Si P 6 R
2 D pren P ✕	
1	Si P 5 A R
2 T 5 D ✕	

Problema n.° 4, den G. B. Valle

Negres, 6 peces

Blanques, 5 peces

Juguen les blanques y fan el *Mat* en dues jugades

Any I : : : : : Número 5
Barcelona 23 desembre 1905

8-
05(46.711 Bar) Gar.

Revista setmanal

D'Art

Literatura

y Actualitats

SORTIRÀ CADA DISSAPTE

Número solt: 1 ral

SUSCRIPCIÓ

Barcelona, trimestre: : : : : Pessetes 3

Fòra de Barcelona : : : : : » 3'50

Extranger : : : : : : : : : : Franchs 4

Cardenal Casañas, 4, (Riera del Pi) - Barcelona

CLIXÉS DE J. FURNELLS

TIPOGRAFÍA LA ACADÉMICA
RONDA DE LA UNIVERSITAT, 6
BARCELONA